

Latvijas Drošības un aizsardzības
industriju federācija

**Pārresoru koordinācijas centra
vadītājam
God. Pēterim Vilka kgam**

Cc Aizsardzības ministrijai
Iekšlietu ministrijai
Ārlietu ministrijai

Rīgā, 2019.gada 29.janvārī, Reģ. Nr. 3/288

Par NAP 2027

Godātais P.Vilka kungs,

Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija (turpmāk – DAIF Latvija) ir iepazinusies ar Informatīvo ziņojumu par Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam mērķiem, prioritātēm un rīcības virzieniem, kā arī turpmāko izstrādes un sabiedriskās apspriešanas procesu (turpmāk – informatīvais ziņojums). DAIF Latvija sniedz sākotnējo atzinumu.

Vispirms paužam atzinību par pārdomāto, strukturēto un rezultātiem orientēto politikas plānošanas dokumenta projektu, kas ietver sabiedrībai nozīmīgas dzīves jomas un Latvijas ilgtspējas izaicinājumus, kā arī atvērtību sabiedrības līdzdalību šī nozīmīgā politikas plānošanas dokumenta pilnveidē.

Ņemot vērā, ka DAF Latvija aktīvi seko līdzi Eiropas aizsardzības politikas realizācijai un NATO aizsardzības spēju attīstībai, vēlamies vērst Jūsu uzmanību uz plašākiem izaicinājumiem Eiropas un starptautiskajai drošībai, kas nozīmīgi arī Latvijas ilgtspējai un iedzīvotāju labklājībai. Eiropas Komisija sagatavoja [“Pārdomu dokumentu par Eiropas aizsardzības nākotni”](#) prognozējot Eiropas sadarbības scenārijus drošībā un aizsardzībā līdz 2025.gadam. Minētais dokuments rosina apzināties, ka globalizācijas, klimata pārmaiņu un migrācijas apstākļos Latvijas interesēs ir veidot kopīgu izpratni par pilsoņu apdraudējumu un rast risinājumus apdraudējuma mazināšanai. Dokumentā vērojam aptaujas rezultātus, kas norāda, ka pēdējo gadu laikā Eiropas pilsoņi arvien vairāk satraucas par migrāciju, terorismu un noziedzību, bet satraukums par ekonomisko situāciju, bezdarbu un cenu pieaugumu samazinās.

Vēlamies vērst uzmanību, ka Aizsardzības ministrija veikusi nozīmīgus pasākumus Latvijas aizsardzības spēju, industrijas un pētniecības stiprināšanā gan izstrādājot

 DAIF Latvija

Reģ. Nr.: 4000820 7193, adrese: Balasta dambis 68-3, Rīga, LV 1048,
Tālr.: 67619226, e-pasts: info@federacija.lv, vietne internetā: www.federacija.lv

politikas plānošanas dokumentus, gan sagatavojot grozījumus normatīvos aktos, lai stiprinātu Latvijas starptautisko saistību izpildi. Nacionālā, Eiropas un NATO dalībvalstu vidū tiek ieguldīti ievērojami resursi, lai mazinātu konvenciālo un nekonvencionālo apdraudējumu, rosinātu industrijas un pētnieku sadarbību, integrāciju starptautiskās piegādes ķēdēs, veicinot aizsardzības industrijas eksportspēju un stiprinot inovāciju procesus. Savukārt Latvijā tiek ieviesti drošas piegādes principi Nacionālo bruņoto spēku spēju attīstībā. Šos procesus šobrīd nostiprina virkne Eiropas Savienības un NATO politikas plānošanas dokumentu, normatīvo aktu un sadarbības platformu.

Informatīvā ziņojuma ievadā tiek norādīts uz ģeopolitiskiem izaicinājumiem, tomēr DAIF Latvija iebilst, ka šie izaicinājumi netiek atspoguļoti NAP2027 virsmērķī un struktūrā. Informatīvais ziņojums neizvirza drošību un aizsardzību kā prioritāros virzienus un tie nav iekļauti arī indikatoru sadaļā. Valstiskums un pilsoniskā apziņa kā prioritāte tikai pastarpināti risina atsevišķus drošības un visaptverošas valsts aizsardzības sistēmes izveides izaicinājumus, tie ir atrauti no ģeopolitiskiem izaicinājumiem un globalizācijas radītiem riskiem.

Līdz ar to DAIF Latvija iebilst, ka iztrūkstot prioritātēm un izpratnei par drošības un aizsardzības nozīmi un radītām iespējām nozarēs, industrijai un zinātnē, tiks plānoti investīciju projekti, veikta rīcībpolitikas pasākumu izvērtēšana, metodikas izstrāde un lemts par atbalstāmajiem projektiem. Tas aktualizē arī atbilstošas kvalifikācijas ekspertu piesaisti izvēloties investīciju projektu un "sverot" prioritātes. Uzskatām par neiespējamu pretnostatīt valsts aizsardzību vai diplomātiskā dienesta ieguldījumu ar energoefektivitāti vai citām nozaru – sabiedrības prioritātēm.

Informatīvā ziņojuma ietvaros izsakām priekšlikumu skaidrot un pamatot lietotos terminus, kā arī norādīt atsauces uz makroekonomiskajiem pieņēmumiem.

Izsakām priekšlikumu pārdomāt vairākus ekonomiskos pieņēmumus, piemēram, uzskatīt, ka inovatīva, digitāla un ekoefektīva ekonomika ir kā pamats produktivitātes un konkurētspējas pieaugumam. Latvijas situācijā uzņēmumu konkurētspēja ir saistāma ne tikai ar iekšējiem procesiem, digitalizācijas un inovāciju kultūras, bet galvenokārt ar iespējām investēt pētniecībā un attīstībā, kas savukārt ir atkarīga no daudziem faktoriem, piemēram, regulējuma, energoresursu cenām utml.

DAIF Latvija asociētie biedri katru gadu investē pētniecībā un attīstībā noteiktu procentu no savas peļņas, kas katrā atsevišķā gadījumā pārsniedz Latvijas valsts gada finansējumu pētniecībai. Šādos apstākļos Latvijas uzņēmējiem ir jārod sadarbības mehānismi ar starptautiskajiem uzņēmumiem, starptautiskajām organizācijām un sadarbībā ar publisko sektoru jāveic pārdomātas un mērķtiecīgas investīcijas jomās, kurās Latvijas uzņēmumi un zinātniskās institūcijas spēj uzrādīt izcilību. Līdz ar to konkurētspējas novērtējums, kas balstās uz investīciju, inovācijas un cilvēkkapitāla ieguldījumu produktivitātē, ko mēra ar eksportu, ignorē globālo ietekmi – iespējas un izaicinājumus.

DAIF Latvija sniedz priekšlikumu skaidrot un paplašināt terminu "mainīgā ģeopolitiskā situācija", papildināt to ar kiberaizsardzības spēju sabiedrības izglītošanu par drošu IT resursu un datu lietošanas kultūru, kas iezīmē plašāku un dziļāku sabiedrības gatavību dzīvei digitālajā laikmetā un noturību pret kibernoziēdzību.

DAIF Latvija sniedz priekšlikumu izvērtēt atsevišķas ētiskās dilemmas, piemēram, aicinām nesaistīt humāno palīdzību migrantiem ar tautsaimniecības interesēm atbilstoša darbaspēka piesaisti. Latvijā un arī citās ES dalībvalstīs šāds pieņēmums nav attaisnojies. Tāpat ES fondu savlaicīgu neizmantošanu nebūtu jāsaista ar tautsaimniecības izgausmes tempu kritumu, jo reālā ekonomika tikai netieši gūst impulsus attīstībai no ES fondiem. ES fondu savlaicīga neizmantošana galvenokārt būtu risks valsts un pašvaldību administratīvo funkciju veikšanai un valsts iestāžu kapacitātei.

NAP2027 virsmērķis norāda, ka Latvijas noteicošais resurss ir zināšanas un gudrība (iespējams skaidrāk būtu lietot terminu "prasmes"), ignorējot faktus, ka Latvija teritoriāli ir salīdzinoši liela valsts ar tās iedzīvotāju blīvumu, Latvija ir bagāta ar atjaunojamajiem resursiem, ostām, ceļiem, stratēģisko infrastruktūru, kultūru, kas sniedz unikālas konkurētspējas priekšrocības un ieguldījumu cilvēku dzīves kvalitātē, kas ir pilnveidojama un saglabājama nākošām paaudzēm.

Lai veicinātu Latvijas ilgspējīgu attīstību un konkurētspēju, rosinām pievērst uzmanību sekojošiem attīstības indikatoriem – infrastruktūras attīstībai, uzņēmumu pašu kapitāla pietiekamībai, kompetenču un ambīciju pastāvēšanai. Kā rīcības virzieni būtu iezīmējami, piemēram, industriālo zonu attīstība lielajās pilsētās – resursu koncentrācijai un starpnozaru sadarbības veicināšanai, publiskā sektora pārvaldīts finanšu mehānisms uzņēmumu pašu kapitāla palielināšanai un zināšanu piesaiste, ko sniedz profesionāli investīciju piesaistes jomā un nozaru asociāciju pārstāvji.

DAIF Latvija ir virkne priekšlikumu NAP2027 izstrādē un ieviešanā, kurus būtu racionāli apspriest klātienē un ņemot vērā citu ieinteresēto pušu viedokļus, tādēļ paužam gatavību aktīvi turpināt sadarbību.

Cerot uz veiksmīgu kopdarbu

Ar cieņu

Valdes priekšsēdētāja

Elīna Egle-Ločmele

 DAIF Latvija

Reģ. Nr.: 4000820 7193, adrese: Balasta dambis 68-3, Rīga, LV 1048,
Tālr.: 67619226, e-pasts: info@federacija.lv, vietne internetā: www.federacija.lv